

Religieus Curaçao door de lens van Sinaya

Vervoering. Sinaya: „De foto van deze dame in vervoering vind ik zelf bijzonder omdat het veel devotie uitstraalt. Vooral geplaatst in het kader van de dienst die eraan vooraf ging. Het begon namelijk heel rustig; klein kerkje, weinig kerkgangers, met vrouwen allen gelijk gekleed door de zondagskerkdienst die eraan vooraf ging. Echter, er werd duidelijk gewerkt naar het punt van overgave en toen dat was bereikt gingen die vrouwen helemaal uit hun dak. Net als de vrouw op dit portret.”

Oogstfeest. Sinaya: „Dit beeld doet je niet meteen denken aan een religie, maar als je verder denkt kom je door dit Maishi Chiki-veld wel op de gedachten van het oogstfeest. Het is ook een beeld dat niet direct herkenbaar als van Curaçao. Maar dat is ook wat ik veelal beoog, het onzichtbare zichtbaar maken. Op Banda'ou vindt dit oogstfeest nog plaats met een aantal van de rituelen zoals dat moet hebben plaatsgevonden in de tijden van de slavernij. Het licht is hier prachtig. Nog net op tijd gemaakt, rond een uur of acht in de ochtend, net voordat het zonlicht te schel wordt.”

Amsterdam is in 2009 uitgeroepen tot 'Art City'. De zon schijnt gefilterd door de gekleurde bladeren van de bomen en langs het museumplein staan tientallen beschilderde olifanten: 'Elephant Parade'.

Door Jan Bouman

Ooit zag ik in een India-se tempel een grote olifant, waarop een jongetje met ontstoken ogen zat van een jaar of twee. De olifant liep rondjes. Een man met een stok leidde hem. Het jongetje zou misschien beter worden door zijn rijtje met de olifant. Zo moest ik aan 'kijken' denken.

Ik heb een afspraak bij Sinaya Wolffert thuis over haar nieuwe fotoboek: 'Curaçao, religions, rituals & traditions'. Sinaya heeft haar lens gericht op moeilijk toegankelijke gebeurtenissen. Daarmee laat ze het geloofsleven van Curaçao zien. Ze opent onze ogen.

Eenmaal binnen bij Sinaya gaat het 'Art'-gevoel van de stad zeker niet weg. Prachtige schilderingen en beeldhouwwerken zijn overal te zien. Toch is zij geen multi-talent. Integendeel. Sinaya houdt zich alleen met fotografie en schrijven bezig.

„Zo ben ik niet begonnen”, zegt Sinaya. „Ik bleek op school erg goed te zijn in wiskunde. Op

mijn eindexamen had ik een 9,45. Net niet genoeg om een ro te krijgen. Bewust heb ik daarna gekozen voor bedrijfsconomie HBO. Het is een praktische studie, waarna je alle kanten op kunt. Daarna ging ik werken bij de AMRO- bank op de afdeling Zakelijke Kredietverstrekking. Na enige tijd leek het me leuk naar een Amerikaans bedrijf te gaan. Daar is een grotere differentiatie naar beloning en onder druk van een target werken past beter bij mij. Ik koos voor het IBM en ik heb er vijftien jaar gewerkt.”

Hoe is de belangstelling voor kunst, met name voor fotografie van Curaçao zo gekomen?

Sinaya: „Ik ben op Curaçao geboren. Toen ik drie was, zijn we naar Nederland verhuisd. Mijn vader is ook op Curaçao geboren, maar heeft een Surinaamse achtergrond en mijn moeder is van Suriname. Twaalf jaar was ik toen we terugkwamen op Curaçao. Het Peter Stuyvesant College was mijn middelbare school. Mijn vader gaf er ook les. Na mijn eindexamen ben ik als zo velen in Nederland gaan studeren.”

Rond haar veertigste besloot Sinaya het roer om te gooien. Ze ging in Amsterdam fotocusussen volgen en werd er helemaal door gegrepen.

Sinaya: „In november 2009 is het vier jaar geleden, dat ik als fotografe ben begonnen.”

De band met de Antillen is sindsdien alleen maar sterker geworden. Als een soort verlengde zwangerschap heeft ze twee maal een half jaar aansluitend op de geboorte in Curaçao doorgebracht. Sinaya: „Ik raakte sterker geïnteresseerd in de mensen en mijn eigen cultuur een soort 'oots-gevoel'. Dat wilde ik zo mooi mogelijk in beeld brengen.”

In het eerste boek over Otrobanda legt Sinaya de positieve ontwikkelingen in deze oude volkswijk vast. In het tweede boek laat ze mensen zien, die het zwaar hebben in de samenleving, maar onmisbaar zijn: over Curaçao kunstenaars.

In het boek dat voor ons ligt, 'Curaçao Religions, rituals & traditions' en dat deze maand verschijnt, staan foto's die ons de ogen openen voor meestal onge-

Sinaya Wolffert

FOTO JAN BOUMAN

ziene beelden. Liefdevolle, aandachtige en beleefde gloofsommenten. Dat maakt niet alleen dat we met vreugde naar een mooie foto kijken, maar ook dat we geïnteresseerd raken in wat er zich op de foto afspeelt. Het is zelfs met enige schroom, dat we kijken. Graag wil ik daarom van Sinaya weten hoe het mogelijk was dat die mensen haar zo dichtbij toedieten?

Sinaya: „Je moet de mensen leren kennen. Met ze in gesprek raken. Ze merken dan dat je echte belangstelling hebt. Soms moet je een brug slaan. Je moet er een paar keer naar toe. Bij de nonnetjes werd de band zelfs zo sterk dat ze na enige tijd vroegen of ik getrouwd was? Want misschien wilde ik me anders bij hun voegen? Ik had er aangebeeld. Geen respons. Tenslotte ging er een luijke

open en achter de tralies zag ik ogen en vaag een gezicht. Het zijn nonnen die niet naar buiten mogen. Een heel gesloten klooster. Er moest overlegd worden met de moeder-overste. Na deze ruggespraak was het tenslotte goed, maar wel waren er altijd tralies tussen mij en hen. Ook op de foto's is die afstand te zien. Dat neemt niet weg dat ik ook meer emotionele foto's maakte, maar ik heb uit pietiet die beelden niet gebruikt. Ook steeds inzicht gegeven wat ik deed.”

Zelf blijkt ze wel rooms katholiek te zijn gedoopt. Haar vader was protestants opgevoed en haar moeder katholiek.

Op een paar foto's is een rituele slachting te zien. Vertel daar eens over?

„De Islam stond het verst weg. De imam was wel heel aardig en open voor vrouwen. Maar vanzelfsprekend moest ik me aanpassen. Zonder hoofddoekje kon het niet. De slachting mag op Curaçao alleen gebeuren met een dierenarts erbij. Het was verder geen probleem dat ik aanwezig was. Bovendien was het op het land. Dat gaf direct een verbinding. De Curaçaoe kabritu en de kumuku. Hoewel ik overal bij mocht zijn, behalve bij de manden-dienst, voelde ik erg de scheiding tussen mannen en vrouwen. Vrouwen zitten echt achter een scheidswand in de moskee. Bij de orthodoxe joden daarentegen, die ook gescheiden zitten, is er inter-

Achter de deur. Over deze foto zegt Wolffert zelf:

„Dit beeld vind ik mooi door zijn eenvoud. Je ziet alleen een deel van een groene stalen deur. Maar het roept vragen op. Wat is dit voor deur, welke relatie is er met de religie? Waarom zit er een getraillie luijke in? Het verhaal erachter vind ik ook bijzonder. Achter deze deur zitten de levens voor het noven. Ze gaan er in en komen er niet meer uit. Ik mocht er ook niet in. Mocht hun uiteindelijk wel door de tralies door fotografieren, wat al heel uitzonderlijk is. Dit luijke gaat open als je aanbelt en hier doorheen wordt met bezoekers gecommuniceerd.”

Curaçao? Sinaya: „Voor mij is het licht op deze foto erg sterk. Samen met de kleuren en de omgeving vind ik het net een schilderij. Daarbij een situatie die je niet dagelijks ziet op Curaçao en je als bewoner van het eiland afvraagt of dat echt hier plaatsvindt. Maar het licht en de het rijke contrast van deze foto vind ik toch echt het mooiste.”

actie. Ze wuiven naar elkaar, maken grapjes. Ze hebben echt contact.”

Bij de opzet en uitwerking van haar projecten en boeken heeft Sinaya veel profijt van haar werkervaring bij IBM. Haar zakelijke ervaring en instincten kan zij optimaal benutten. Zij is bijzonder dankbaar voor de steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds NAA en het bedrijfsleven op Cu-

raçao. Zonder dat was het niet mogelijk geweest.

In het voorwoord van het boek zegt minister-president Emily de Jongh-Elhage, „Curaçao kent een lange geschiedenis van vrijheid van godsdienst en - belangrijker nog - tolerantie, wederzijds respect en maatschappelijke acceptatie.”

Sinaya zou het fantastisch vinden als deze Curaçaoe solida-

riteit tussen de verschillende religies en culturen wereldwijd zou tonen. Met haar boek heeft ze daartoe een belangrijke bijdrage geleverd. Van 10 december tot en met 10 januari 2010 is het werk van Sinaya te zien in de Melkweg Gallery te Amsterdam, onder de naam Religious Curaçao Rituals & traditions.

www.sinayawolffert.nl